

SAYI : B.02.0.006/ 01-462

513/2002

KONU : 7/5864-13337 esas sayılı
Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 08.02.2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5864-13337/31734 sayılı yazınız.

Ankara Milletvekili M.Zeki ÇELİK'in tarafımdan cevaplandırılmasını istediği 7/5864-13337/31734 esas sayılı soru önergesi incelenmiştir.

2002 yılında 1.5 milyar dolarlık bir özelleştirme yapılması hedeflenmiştir.

1999-2001 yılları arasında gerçekleştirilen özelleştirme hedefi yıllar itibariyle aşağıda sunulmuştur.

1999 hedefi 4 milyar dolar, 1999 gerçekleşme 38 milyon dolar.

2000 hedefi 5.2 milyar dolar, 2000 gerçekleşme 2 milyar 712 milyon dolar.

2001 hedefi 1 milyar dolar, 2001 gerçekleşme 119 milyon dolardır.

1999-2001 döneminde özelleştirme kaynak ve kullanımları Tablo-1'de sunulmuştur.

Geçtiğimiz 15 yıl içinde sermaye ve teknoloji birikimi ile siyasi istikrarın yeterli düzeyde olmaması özelleştirmeyi istenilen düzeye getiremeyen belli başlı problemlerdi. Dolayısıyla, bu süre içerisinde özelleştirmede istenilen sonuçlara ulaşılamamıştır. Ancak, son dört yıl içerisinde, özellikle 1998 ve 2000 yıllarında özelleştirmede ciddi boyutlarda gelişme kaydedilmiştir. 2000 yılı içerisinde, Petrol Ofisi, TÜPRAŞ, Ankara ve Güven Sigorta, Deniz Nakliyatı, Asil Çelik ile birlikte petrol, sigorta, denizcilik, demir çelik, tekstil, orman ürünleri ve turizm gibi birçok sektörde faaliyet gösteren 30 kamu kuruluşu özelleştirilmiş, 118 adet tesis ve varlık satışı gerçekleştirilmiştir. TÜPRAŞ'ın % 31.5 oranındaki hissesinin yurtiçi ve yurtdışı piyasalarda halka arzından 1 milyar 140 milyon dolar, Petrol Ofisi A.Ş.'nin % 51 oranındaki hissesinin peşin bedelle satışından ise 1 milyar 260 milyon dolar özelleştirme geliri elde edilerek 3 milyar dolara yakın özelleştirme uygulaması gerçekleştirilmiştir. 2000 yılında yapılan TÜPRAŞ halka arz ve Petrol Ofisi blok satış uygulamaları sırasıyla, o yılın gelişmekte olan ülkelerde yapılan özelleştirmeler arasında, telekom uygulamaları hariç, en büyük 5. ve 7. uygulama olmuştur.

1985 yılından bugüne kadar gerçekleştirilen özelleştirme uygulamalarının toplam tutarı 7.4 milyar dolardır. Bu tutarın yaklaşık 4 milyar doları, biri seçim biri de kriz yılı olan son dört yıl içerisinde gerçekleştirilmiştir.

Özelleştirme felsefesinin 15 yıl aradan sonra yeniden tartışmaya açıldığı ülkemizde daha etkin ve hızlı bir özelleştirme programı uygulayabilmek için bu görevi üstlenmiş kurumun, Almanya örneğinde olduğu gibi tam yetkili, bağımsız ve yasalarla korunmuş özerk bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir. Bankacılık sektöründe olduğu gibi özelleştirmeyi de siyasi mekanizmanın dışına çıkararak, klasik kamu bürokrasisinden ve onun kurum ve işleyişlerinden farklı çalışan, evrensel kabul görmüş ekonomik rasyoneli olan usul ve esasların uygulanabildiği özerk bir yapıya teslim etmenin daha doğru olacağı düşünülmektedir. Bu amaçla, 1994 yılında çıkarılan 4046 sayılı Kanunun güncelliğini yitiren bölümlerine ilişkin yeni bir mevzuat çalışması tamamlanmıştır. Bu yasa değişikliği ile ÖYK ortadan kaldırılacak ve sivil toplum kuruluşlarının da temsil edildiği, özerk niteliği ağır basan bir Üst Kurul oluşturulacaktır. Özelleştirmede son söz söyleyecek bu Üst Kurul ile özelleştirme uygulamalarında siyasi etkilerin engellenmesi, kararların süratli ve ekonomik gerçeklere uygun olarak alınması planlanmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Yılmaz KARAKOYUNLU
Devlet Bakanı

EKLER:
EK-1 Tablo (1 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

TABLO 1

KAYNAKLAR					
	1999	2000	2001	TOPLAM	(%)
ÖZELLEŞTİRME İŞLEMLERİNDEN TAHSİLAT	151.450.709	2.623.866.652	60.082.728	2.835.400.089	72,76
- Blok Satış Geliri	105.845.567	1.482.512.113	4.593.509	1.592.951.189	40,88
- Tesis ve Varlık Satış Geliri	40.548.564	53.060.511	55.402.246	149.011.321	3,82
- Halka Arz Geliri	0	820.755.926	0	820.755.926	21,06
- Uluslararası Kurumsal Arz Geliri	0	260.380.969	0	260.380.969	6,68
- İMKB'de Satış Geliri	0	0	0	0	0,00
- Yarım Kalınış Tesis Satış Geliri	522.127	0	0	522.127	0,01
- Bedelli Devir	4.534.451	7.157.133	86.973	11.778.557	0,30
REHİNLİ HİSSE SATIŞ GELİRİ	0	0	0	0	0,00
TEMETTÜ GELİRİ	204.133.691	289.696.918	59.456.976	553.287.585	14,20
KAPSAM. KUR. VERİLEN BORÇ ANAPARA TAHSİL.	0	27.294.538	0	27.294.538	0,70
KAPSAM. KUR. VERİLEN BORÇ/TAHVİL FAİZ GEL.	0	91.579	87.227	178.806	0,00
DİĞER GELİRLER	2.018.094	8.051.970	5.794.098	15.864.162	0,41
BORÇLANMA	166.858.841	78.483.877	219.470.013	464.812.731	11,93
- Borçlanma	166.858.841	78.483.877	219.470.013	464.812.731	11,93
- Dış Kredi ve Hibe Kullanımı (1)	0	0	0	0	0,00
TOPLAM KAYNAKLAR	524.461.335	3.027.485.534	344.891.042	3.896.837.911	100,00

Bu tabloda yer alan rakamlar, Özelleştirme Fonu Hesabı ile özelleştirme uygulamalarına ilişkin diğer özel hesaplara nakit giriş tutarlarını göstermektedir.

(1) Özelleştirme uygulamalarında kullanılmak üzere Dünya Bankası tarafından açılan kredi ile bazı uluslararası kuruluşlardan sağlanan kredi ve hibeden kullanılan tutarlar

KULLANIMLAR					
	1999	2000	2001	TOPLAM	(%)
ÖZ. KAP. KURULUŞLARA İLİŞKİN ÖDEMELER	498.034.322	609.149.895	353.632.074	1.460.816.291	37,50
- Sermaye İştiraki	386.756.941	385.140.857	186.554.180	958.451.978	24,61
- Kredi Biçiminde Verilen Borçlar	97.946.477	193.878.391	152.740.985	444.565.853	11,41
- Sosyal Yardım Zammı Ödemeleri	3.811.822	4.015.569	1.672.643	9.500.034	0,24
- Öz Bağlı İş Kaybı Tazminatı Ödemeleri	5.098.299	7.421.875	5.976.607	18.496.781	0,47
- Öz Sonrası Tazminat v.b. Diğer Personel Ödemeleri	1.590.774	9.734.727	5.459.072	16.784.573	0,43
- %30 Erken Emeklilik Primi Ödemeleri	1.486.873	795.237	1.228.587	3.510.697	0,09
- Öz Gelirinden İlgili Kuruluşlara Ödemeleri	1.343.136	8.163.239	0	9.506.375	0,24
ÖZ. UYGULAMALARINA İLİŞKİN ÖDEMELER	3.648.183	9.693.782	662.627	14.004.592	0,36
- Denetim - Danışmanlık Giderleri	2.565.100	1.376.710	38.519	3.980.329	0,10
- İhale İlanı Giderleri	985.542	8.244.659	618.108	9.848.309	0,25
- Reklam ve Tanıtım Giderleri	97.541	72.413	6.000	175.954	0,00
- İMKB'de Hisse Senedi Alımı Giderleri	0	0	0	0	0,00
BORÇ ÖDEMELERİ	15.367.778	376.899.422	99.526.296	491.793.496	12,63
- Özelleştirme Bono/Tahvil Anapara Geri Ödemesi	0	216.798.448	99.345.336	316.143.784	8,12
- Özelleştirme Bono/Tahvil Faiz Ödemeleri	3.803	155.435.726	16	155.439.545	3,99
- Diğer Boçlar Faiz/Kur Farkı/Komisyon ve Vergi Ödemeleri	15.363.975	4.665.248	180.944	20.210.167	0,52
DİĞER KULLANIMLAR	10.470.365	1.911.686.634	6.280.550	1.928.437.549	49,51
- Genel Yönetim Giderleri için İdare Bütçesine Aktarılan	7.797.186	5.847.318	4.743.679	18.388.183	0,47
- Hazine'ye Aktarma	1.749.213	1.876.241.740	0	1.877.990.953	48,21
- Diğer Kullanımlar	923.966	29.597.576	1.536.871	32.058.413	0,82
TOPLAM KULLANIMLAR	527.520.648	2.907.429.733	460.101.547	3.895.051.928	100,00

Bu tabloda yer alan rakamlar, Özelleştirme Fonu Hesabı ile özelleştirme uygulamalarına ilişkin diğer özel hesaplara nakit çıkış tutarlarını göstermektedir.